

የክወናና የዕይታ

ጥበባት ትምህርት

2^ኛ

ክፍል

የተማሪ መማሪያ

የሁለተኛ ክፍል የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

የተማሪ መማሪያ

ጸሐፊያን፡- ረድኤት ሙሉጌታ
በኃይሉ ዘለቀ
ሳራ መንግስቱ

ገምጋሚዎች፡- እየሩሳሌም በዳኔ
ማርቆስ ወልደሐና
ሰሎሞን ኃይለማርያም

አስተባባሪ፡- ጌታችው ታለማ አጥናፉ

ግራፊክ ዲዛይን፡- እንጦጦ ፖሊ ቴክኒክ ኮሌጅ

2014

መብቱ የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮ ነው ©

ምስጋና

ይህን የትምህርት መጽሐፍ ከዝግጅት ጀምሮ በውጤት እንዲጠናቀቅ፣ የካበተ ልምዳቸውን በማካፈል፣ በፓናል ውይይት ሃሳብ በማፍለቅና በማቅረብ፣ በከተማችን በሚያስተምሩ መምህራን እንዲዘጋጅ በማድረግ፣ አስፈላጊውን በጀት በማስፈቀድ እንዲሁም በጥብቅ ዲስፕሊን እንዲመራ በማድረጋቸው ላደረጉት ከፍተኛ ድጋፍ የትምህርት ቢሮ ኃላፊ ዶ.ር ዘላለም ሙላቱ የላቀ ምስጋና ይገባቸዋል።

ለሥራችን መሳካት ሁልጊዜ አብረውን በመሆን፣ በሚያጋጥሙ ችግሮች መፍትሄ በመስጠት፣ የአፈጻጸም ሂደቱን በመከታተል፣ በመገምገም እንዲሁም የዝግጅቱ ስራ ቁልፍ ስራ መሆኑን ተረድተው ትኩረት በመስጠት ከጎናችን ለነበሩ የትምህርት ቢሮ የማኔጅመንት አባላት የስርዓተ ትምህርት ዘርፍ ምክትል ቢሮ ኃላፊ አቶ አድማሱ ደቻላ ፣ የትምህርት ቴክኖሎጂ ዘርፍ ምክትል ቢሮ ኃላፊ አቶ ዳኛው ገብሩ የመምህራን ልማት ዘርፍ ምክትል ቢሮ ኃላፊ አቶ ሳምሶን መለሰ፣ የትምህርት ቢሮ ኃላፊ አማካሪ ወ/ሮ አበበች ነጋሽ፣ የትምህርት ቢሮ ጽ/ቤት ኃላፊ አቶ ሲሳይ እንዳለ፣ የቴክኒክ አማካሪ አቶ ደስታ መርሻ ላበረከቱት አስተዋጽኦ ምስጋና ይገባቸዋል።

በመጨረሻም መጽሐፉ ተጀምሮ እስከሚጠናቀቅ ድረስ የትምህርት ቤት ርዕሳነ መምህራን ለስራው ልዩ ትኩረት በመስጠት አዘጋጅ መምህራንን ስለላካችሁልንና የሞራል ድጋፍ ስላደረጋችሁም ምስጋናችን እናቀርባለን።

ማውጫ

ርዕስ

ገጽ

ምዕራፍ አንድ ጥበባዊ ግንዛቤ.....	1
መግቢያ.....	1
1.1 የሙዚቃ ኖታዎች.....	4
1. መሉ የድምፅ ኖታ.....	5
2. ግማሽ የድምፅ ኖታ.....	7
1.2 ነፃ እንቅስቃሴዎች (ውዝዋዜ).....	10
ነፃ እንቅስቃሴ ማለት ምን ማለት ነው?.....	10
1.3. ቀላል የትውና ጨዋታዎች.....	13
1.4 ፎቶዎችን ማጤን.....	16
1.5 በየአለቱ የሚለማመዷቸው ምስሎች.....	27
ማጠቃለያ.....	36
ምዕራፍ ሁለት፡- ፈጠራን መግለፅ.....	37
2.1 የሙዚቃ ኖታዎች.....	38
2.2 ነፃ እንቅስቃሴዎች/ ውዝዋዜዎች.....	44
2.3 የትውና ጨዋታዎች.....	47
2.4 በመስመር መሞከራጨርና መስመር መሳል.....	52
2.4.1 በመስመር መሞከራጨር.....	52
2.4.2 መስመር መሳል.....	54
ማጠቃለያ፡-.....	60
ምዕራፍ ሶስት፡- ታሪካዊ እና ባህላዊ አውዶች.....	62
3.ባህላዊ እይታ.....	62
3.1 አገራዊ ሙዚቃ.....	62
አገራዊ ሙዚቃ እና ገፅታቸው.....	63
3.2 የአገራዊ ውዝዋዜ ባህላዊ እይታ.....	68
3.3 የድራማ እና ታዋቂ ተረቶች ባህላዊ እይታ.....	71
1 ተረቶች.....	72
2 እንቅስቃሴዎች.....	75
3.4 የቀለም ባህላዊ ገፅታ.....	77
3.4.1 የቀለም ጅማራ በኢትዮጵያ.....	78
3.4.2 የሰንደቅ ዓለማ ትርጉም.....	81
ማጠቃለያ.....	83

ምዕራፍ 4 ሥነ-ወበታዊ እሴት (ዋጋ)	85
መግቢያ.....	85
4.1 የሙዚቃ ከዋኒዎችን ማድነቅ.....	87
4.2 የውዝዋዜ ከዋኒያንን ማድነቅ.....	91
4.3 ተውኔት ተጫዋቾችን ማድነቅ.....	87
4.4 የእይታ ጥበብ ከዋኒዎችን ማድነቅ.....	99
ማጠቃለያ.....	103
ምዕራፍ አምስት:- ጥመርታ ዝምድናና ትግበራ.....	106
5.1 የሙዚቃ ተግባራት.....	107
5.1.1 ሙዚቃ ለሌሎች ትምህርቶች ያለው አስተዋጽኦ.....	110
5.1.2 ውዝዋዜ ለሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው አስተዋፅኦ.....	111
5.3.3 ቴቲያትር ሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው አስተዋፅኦ...112	
5.3.4 ዕይታ ጥበብን መማራቸው ለሌሎች ትምህርት ዓይነቶች ያለውን አስተዋጽኦ.....	116
5.2 በክወና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን ዝምድና መለየት.....	120
ማጠቃለያ.....	122

ምዕራፍ

4

ሥነ-ወበታዊ እሴት (ዋጋ)

መግቢያ

የሰው ልጆች በአካባቢያቸው የሚያዩትን ሰው ስራሽም ይሁን የተፈጥሮ ክስተቶች መልካም እና ውብ ሆኖ ሲያገኙት ጥሩ ስሜት ይሰማቸዋል ጥሩ ስሜት መሰማት ብቻ ሳይሆን ያንን ያዩትን ነገር እንዲቆይ ወይም ተሻሽሎ እንዲቀመጥ ይመኛሉ። የተሰማቸውንም ስሜት በተመቻቸው መንገድ ይገልጻሉ። ይህም አድናቆት ይባላል። አንድ ጥሩ ነገር ሲከወን ሰዎች ጥሩነቱን መግለጽ አለባቸው። ተማሪዎችም ይህንን ስነምግባር ከወዲሁ እያዳበሩ ሊመጡ ይገባቸዋል።

ማድነቅ ማለት የተደረገውን ወይም የተከሰተውን ጥሩ ነገር እንዲቀጥል እና ዘላቂ እንዲሆን ማድረግ ማለት ነው። በዚህ ምዕራፍ በሚገኘው በክወናና በዕይታ ጥበባት ስር ልዩ ልዩ ትምህርቶችን ትማራላችሁ።

የሙዚቃ ከያኒያን ማለት በእንድ የኢነጥበብ ስራ ውስጥ በመድረክ ላይ፤ በቴሌቪዥን፤ በሬድዮ የሙዚቃ ስራቸውን የሚያቀርቡ ባለሙያዎች ናቸው።

በኢትዮጵያ መዝናኛ ታሪክ ውስጥ በዙ አስተዋፆ ያረጉ የመዝናኛ ከዋሪዎች አሉ ከእነርሱ ውስጥም ስለጥቂቶቹ ትማራላችሁ።

እንዲሁም ደግሞ በሀገራችን በትውና ጥበብ የሚታወቁ ብዙ ከዋንያን አሉ። ነገር ግን በዚህ ክፍል ትምህርት ሁሉንም ማንሳት አመቺ ስለማይሆን ለእናንተ ቅርብ የሆኑትን ጥቂት ከዋንያንን እናያለን።

በስተመጨረሻም በዚህ ክፍል ትምህርት ተማሪዎች ሀገራችን ኢትዮጵያ ያፈራቻቸው የተለያዩ ሰዓሊያንን ትተዋወቃላችሁ። የስነ- ጥበብ ስራዎቻቸውም ትመለከታላችሁ፤ ታደንቃላችሁ።

**ከዚህ ምዕራፍ የሚጠበቅ የመማር ውጤት
ተማሪዎች በምዕራፉ ማጠቃለያ**

- የመዝናኛ ከዋሪዎችን ታደንቃላችሁ፤
- የዕይታ ጥበብ ከዋሪዎችን ታደንቃላችሁ።
- የትውና ተጫዋቾችን ታደንቃላችሁ።

4.1 የሙዚቃ ክሊፖችን ማድነቅ

ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ክሊፖች ማለት ምን ማለት እደሆነክ ትረዳላችሁ።
- በኢትዮጵያ የሙዚቃ ክሊፖችን ታውቃላችሁ።
- የምታውቁዋቸውን የሙዚቃ ክሊፖችን ስማቸውን እና ስራቸውን ትናገራላችሁ።

የሙዚቃ ክሊፖች ማለት በእንደ የኢንፕብስ ስራ ውስጥ በመድረክ ላይ፣ በቴሌቪዥን፣ በሬድዮ ስራቸውን የሚያቀርቡ ባለሞያዎች ናቸው።

1 ማህሌት ቅዱስ ያሬድ

ያሬድ በኢትዮጵያ ሙዚቃ ታሪክ ውስጥ ከፍተኛ ቦታ ያለው ሰው ነው።

ያሬድ በ 505 ዓ.ም በአክሱም አውራጃ ተወለደ። አባቱ ይላቅ እና እናቱ ክርስቲና ይባሉ ነበር። ያሬድ በተወለደ በሰባት አመቱ አባቱ ስለሞተ እናቱ ክርስቲና ለአባቱ ወድም ለአጎቱ ለጌድዮን ተሰጠ። 25 አመት አስኪሞላው ድረስ አጎቱ ጋር አደገ። ከተማረ በኋላ የራሱን የፈጠራ ስራ እያስፋፋ ያሬድ ከፃፋቸው መፀሀፎች መሀል አንዱ ድን ነው።

- ተማሪዎች ስለ ከያኒው ቅዱስ ያሬድ ከታላላቆቻችሁ ጠይቃችሁ በማምጣት በክፍላችሁ ውስጥ ያወቃችሁትን ከመምህራችሁ እና ከክፍል ጓደኞቻችሁ ጋር ተወያዩ።

2 ሙላቱ አስታጥቂ

ሙላቱ አስታጥቂ በኢትዮጵያ ሙዚቃ ታላቅ ዝና ያለውና የተለያዩ የሙዚቃ ስራዎችን በማቅረብ የታወቀ ሰው ነው። ከዚህም ሌላ በአለም አቀፍ ደረጃ ሊደመጡ የሚችሉ ሙዚቃዎችን በማቅረብ ሀገሩን እና ራሱን አስተዋውቋል። እዲሁም የማሪባ እና ኮንጋ የሙዚቃ መሳሪያ ተጫዋችም ነው። በኢትዮጵያ ጃዝ ሙዚቃ ከበርክሌ ዩኒቨርሲቲ በሙዚቃ የክብር ዶክትሬት ማዕረግ አግኝቷል።

- ተማሪዎች ስለ ከዋኙ ሙላቱ አስታጥቂ ከታላላቆቻችሁ ጠይቃችሁ በማምጣት በክፍላቹ ውስጥ ያወቃችሁትን ከመምህራችሁ እና ከክፍል ጓደኞቻችሁ ጋር ተወያዩ።

3 እጅጋየው ሽባባው

በጊዜው ከነበሩ የሴት ድምፃውያን አሁንም ካሉት ድምፃውያን ሁሉም እንደ አዲስ የምትደመጥ ድምፃዊት ናት። እጅጋየው ልዩ ተሰጥኦ ያላት እና ዜማ እና ግጥም የመድረስ ችሎታዋ የሚደነቅ ባለሙያ ናት። በጊዜው ከነበረው ሙዚቃ ለየት ያለ ሙዚቃ ይዛ የመጣች ሙዚቀኛም ናት ።

➤ ተማሪዎች ስለ ከያኒዋ እጅጋየው ሽባባው ከታላላቆቻችሁ ጠይቃችሁ በመምጣት በክፍላችሁ ውስጥ ያወቃችሁትን ከመምህራችሁ እና ከክፍል ጓደኞቻችሁ ጋር ተወያዩ።

ሌሎች በኢትዮጵያ የሙዚቃ ጥበብ ውስጥ አሻራቸውን ያሳረፉ ከዋኒያን

አሊ ቢራ

ማሪቱ ለገሰ

አስናቀች ወርቁ

አስቴር አወቀ

ጥለሁን ገሰሰ

➤ እነዚህ ሙዚቀኞች ለኢትዮጵያ ሙዚቃ ትልቅ አሻራ ያሳረፉ ከዋንያን ናቸው።

መልመጃ

የተማሪዎች ተሳትፎ

1. ተማሪዎች ከነዚህ ከያኒያን ውስጥ መርጣችሁ ስለ ስራቸው ከቤተሰቦቻችሁ ጠይቃችሁ በመምጣት በምን እዳደነቋቸው ትገልጻላችሁ።
2. ተማሪዎች የምታውቋቸውን የምታደንቋቸውን የሙዚቃ ከያኒያንን ድርጊታቸውን ወይም ድምፃቸውን በክፍላችሁ ውስጥ በማስመሰል ከውኑ።

4.2 የውዝዋዜ ከያኒያንን ማድነቅ

ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- በኢትዮጵያ የውዝዋዜ ከያኒዎችን ታውቃላችሁ።
- የምታውቁዎቸውን የውዝዋዜ ከያኒዎችን ስማቸውን እና ስራቸውን ትናገራላችሁ (ታቀርባላችሁ)።
- አርካያ ታገኛላችሁ

እንዴት ታከለ

በሀገራችን የውዝዋዜ ስራ እጅግ በጣም ተወዳጅ የነበሩ እና አሁንም በጣም የሚወደዱ ተወዳዳሪዎች አሉ፤ ከእነርሱ መካከል የአገራችንን ስም በአለም ላይ እስከማስጠራት የደረሰችው አንዷ እንዴት ታከለ ናት።

2. ተመስገን መለሰ (ልጅ ተመስገን)

ተወዛዋኝ እና አሰልጣኝ ልጅ ተመስገን መለሰ፤ በውዝዋዜ ፍቅር የወደቀው ገና በለጋ እድሜው ነው። በቤተሰቡ ዘንድ በበዓላት ወቅት መጨፈር የተለመደ እንደነበር ያስታውሳል።

ከቤቱ ውጭ ዳንስን መስራትና መለማመድ የጀመረው ተወልዶ ባደገበት ሽሮሜዳ እንደሆነ የሚናገረው ተመስገን፤ በ12 ዓመቱ በህፃናትና ወጣቶች ቲያትር ቤት ውስጥ ከሰፈሩ ልጆች ጋር የመሥራት እድል እንደገጠመው ያስታውሳል።

ይኸም በሙያው እንዲገፋበት አድርጎታል።

ልጅ ተመስገን መለሰ በተለያዩ መድረኮች የውዝዋዜ ተርጓሚ በማቅረብ የሚወደድ እና የሚደነቅ ከመሆኑም በላይ ከ 300 የማያንሱ ታዳጊዎችን በውዝዋዜ ሙያ አሰልጥኖ የተለያዩ መድረኮች ላይ ካሰለጠናቸው ልጆቹ ጋር ተርጓሞችን እየቀረበ ተወዳጅነትን አትርፎአል።

ምንጭ አዲስ አድማስ ጋዜጣ

Monday, 12 December 2016

መልመጃ

➤ እንዴት ኢትዮጵያን በአለም ላይ ያስጠራችው በምንድን ነው?

4.3 የያትትር ከያኒያን ማድነቅ

ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

ይህን ርዕስ ካጠናቀቃችሁ በኋላ የሚከተሉትን ትችላላችሁ

- የቲያትር ከያኒያንን ማድነቅ ትለምዳላችሁ
- ስለ ከያኒያኑ የተሰማችሁን አስተያየት መስጠትን ትለምዳላችሁ
- እናንተም ጥበባዊ እይታችሁን ከፍ ታደርጋላችሁ
- የቲያትር ሙያን ለመልመድ መንገድ ታገኛላችሁ

በዚህ ርዕስ ስር የምታዩአቸው ከያኒያን ስም ግለጹ

1. አርቲስት ተስፋዬ ሳህሉ (አባባ ተስፋዬ)
2. አርቲስት ንብረት ገላው (እክ)
3. አርቲስት ህብስት አሰፋ (ኪኪ) ጥሩምቤ ናቸው።

1. አባባ ተስፋዬ (አርቲስት ተስፋዬ ሳህሉ)

አርቲስት ተስፋዬ ሳህሉ (አባባ ተስፋዬ)

በአዲስ አበባ ባህልና ቲያትር ውስጥ በተዋናይነት፤
የተለያዩ ተውኔቶችን ተጫውተዋል። የሴት ገጸ ባህሪ
ተላብሰውም ይጫወቱ ነበር።

- መድረክ መሪ፤

- ተዋናይ፤
- መብቀኛ
- ትርኢት አቅራቢ፤
- ድምፃዊ፤
- የመብቃ መሳሪያ ተጫዋች፤
- የውዝዋዜ አሰልጣኝ፤
- የቴሌቪዥን ፕሮግራም አዘጋጅ፤
- ደራሲና ተረት ነጋሪ (የተረት አባት) ነበሩ

አባባ ተስፋዬ ለረጅም አመታት በኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የልጆች ፕሮግራም ላይ ልጆችን በመምከር፣ በማጫወት እና ብዙ ተረቶችን ለልጆች በማውራት የሚታወቁ ሲሆን አባባ ተስፋዬን የማይወዳቸው ልጅ አልነበረም፡፡ ሁሉም ይወዳቸው ነበር፡፡ከዚህም የተነሳ የልጆች አባት እየተባሉ ይጠሩ ነበረ፡፡

አባባ ተስፋዬ የሚታወቁበት ደስ የሚለው ንግግራቸው፡-

ጤና ይስጥልኝ ልጆች የዛሬ አበባዎች የነገ ፍሬዎች እንደምን
አላችሁ ልጆች አያችሁ ልጆች የኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የልጆች
ክፍለ ጊዜ ዝግጅት እናንተን ለማስደሰት ልክ በሰአቱ ይገኛል።
አባባ ደግሞ የልጆች ሰአት እንዳያልፍባቸው በሩጫ ዲ ዲ ዲ
እያሉ ከተፍ። እናንተ ደግሞ አባባ ይመጣሉ ብላችሁ
ቆማችሁ ትጠብቃላችሁ። በጣም ጥሩ ነው ልጆች። አባት
ሲመጣ በአክብሮት መነሳት አስፈላጊ ነው

መልመጃ አንድ

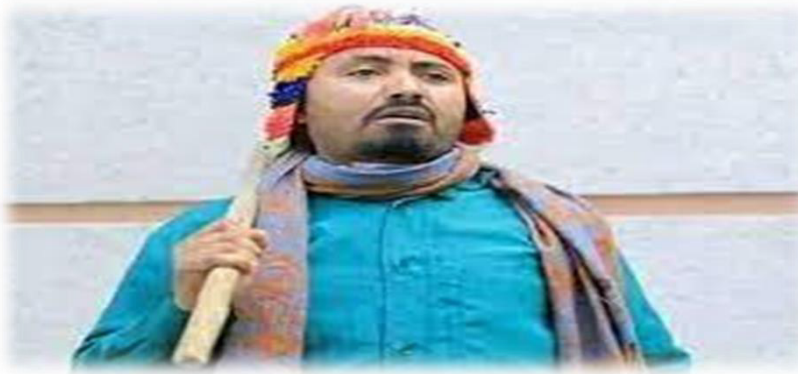
➤ አባባ ተስፋዬ የሚታወቁበት ሙያቸው ምንድነው?

2 ንብረት ገላው (እከ)

ንብረት ገላው (እከ)

- የተለያዩ የፊደሮችና የቴሌቪዥን ድራማዎች ላይ ተሳትፏል
- የልጆች ፕሮግራም ላይ ከ አባባ ተስፋዬ ጋር ሰርቷል
- በ ኢትዮጵያ ቴሌቪዥን መዝናኛ ላይ ነቅዕ የተሰኘው ድራማ አዘጋጅ ነው።

እከ

ተወዳጅ በሆነው የቤቶች ድራማ ላይ በጣም እንቅልፋም ጥበቃ ሆኖ የሚሰራ ጎበዝ እና የሚያስቅ ተዋናይ ነው።

እከ

በቤቶች ድራማ ላይ እኔን ነው.....እና እከደከን ማን ችሎት በጎልበትም ሆነ በብልጠት ሁሌም ከወንድ በላይ አበጀ.....በሚለው አስቂኝ አነጋገሩ የማይረሳ ተወዳጅ ገጸባህሪ ነው

መልመጃ ሁለት

ትክክለኛውን መልስ ባጭሩ መልሱ

1. እከ እንቅልፋም ሆኖ የሚሰራበት ድራማ ምን ይባላል

3.ሀብስት አሰፋ (ጥሩምቤ)

የኢትዮጵያ ልጆች ቴሌቪዥን ላይ የምናውቃት በልጆች የምትወደድ ከያኒ ናት። የትወና ጨዋታ የጀመረችው ገና ከልጅነቷ ነው። ከምንም ነገር የበለጠ በልጆች ትልቅ ፍቅር አላት በዚህ የተነሳ በጣም ብዙ የህጻናት ቲያትሮችን አዘጋጅታለች

በአሁኑ ጊዜ ደግሞ የኢትዮጵያ ልጆች ቴሌቪዥን ላይ

- ከልጆች ጋር ትጫወታለች.
- ትደንሳለች
- ትዘፍናለች

በተለይ ከሁሉም በላይ የሚገርመው እና ደስ የሚለው ችሎታዎ፡- እንደ ህጻን ልጅ ስታወራ የእውነት ህጻን ነው የምትመስለው፡፡

መልመጃ ሶስት

ትክክል የሆነውን እውነት ትክክል ያልሆነውን ደግሞ ሀሰት በማለት መልሱ

1 ሀብስት አሰሩ ልጆችን ትወዳለች

4.4 የእይታ ጥበብ ከያሊያንን ማድነቅ

መግቢያ

በዚህ ክፍል ትምህርት ተማሪዎች ሀገራችን ኢትዮጵያ ያፈራቻቸውን የተለያዩ ሠዓሊያንን እንተዋወቃለን፡፡ የስነ- ጥበብ ስራዎቻቸውንም እንመለከታለን፤ እናደንቃለን፡፡

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

ከዚህ ትምህርት በኋላ፡

- ሀገራችን ከሚገኙ የእይታ ጥበብ ባለሙያዎች ከያሊያንና ስራዎቻቸውን ታደንቃላችሁ፡፡
- አይታችሁ የወደዳችሁትን ወይም ያደነቃችሁትን የሠዓሊውን ፎቶግራፍ ወይም ሠዓሊው የሰራውን መሳል ትለማመዳላችሁ፡፡

ማድነቅ

በሀገራችን ጥቂት የማይባሉ አንጋፋና ታዋቂ ሰዓሊያንና ቀራጊያን ይገኛሉ። ሠዓሊያን ሥዕል ለመሳል ቀለም፣ ብሩሽ፣ ሸራ፣ ወረቀት እና ሌሎችንም መሳያ ቁሳቁሶችን በመጠቀም የስዕል ስራቸውን ይሰራሉ። ቀራጊያን ደግሞ ቅርፃ-ቅርፅ ለመስራት ጭቃ (አፈር)፣ ብረት፣ ጀሶ፣ ሲሚንቶ እና የመሳሰሉትን ይጠቀማሉ። እነዚህንና ሌሎች ግብአቶች በመጠቀም ድንቅ የሆኑ የጥበብ ስራዎቻቸውን ይሰራሉ። ከነዚህ የሥነ-ጥበብ ባለሙያዎች መካከል የጥቂቶቹን እንመልከት፡-

1. ሠዓሊ ወሰኔ ወርቁ ኮስሮፍ፡- የቀለም ቅብ ስራና የቅርፃ-ቅርፅ ስራዎችን በመስራትና በስራዎቹም የኢትዮጵያን ፊደላትን በመጠቀም ይታወቃል።

ሥዕል.15 ሠዓሊ ወሰኔ ወርቁ ኮስሮፍ የቀለም ቅብ ስራ

2. **ሠዓሊ ወርቁ ማሞ:-** የሥነ-ጥበብ ትምህርታቸውን በአዲስ አበባ ሥነ-ጥበብ ትምህርት ቤት እንዲሁም በውጪ ሀገር የቀለም ቅብ ትምህርት ተከታትለዋል። በሀገር ውስጥና ከሀገር ውጪ የተለያዩ አውደ ርዕዮች ላይ ተካፍሏል። ከሰዓሊው የቀለም ቅብ ስራዎች መካከል:-

ሥዕል.16 ሰዓሊወርቁ ማሞ እና የቀለም ቅብ ስራቸው

3. **ሠዓሊ (ቀራፂ) ታደሰ በላይነህ:-** ኢትዮጵያ ካፈራቻቸው ጥቂት ቀራጂያን መካከል አንዱ ሲሆኑ በአለ የስነጥበብና ዲዛይን ትምህርት ቤት በመምህርነትና በዳይሬክተርነት አገልግለዋል።

ሠዓሊ.3 (ቀራፂ) ታደሰ በላይነህ እና የቅርጻ ቅርጽ ስራቸው

መልመጃ አንድ

ለሚከተሉት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ ስጡ።

1. የሥዕል ስራዎቹ ላይ የአማርኛ ፊደላትን በመጠቀም የሚታወቀው ሠዓሊና ቀራፂ ስሙ ማን ይባላል።

ሀ. ሠዓሊ (ቀራፂ) ታደሰ በላይነህ

ለ. ሠዓሊና ቀራፂ ወሰኔ ወርቁ ኮስሮፍ

ሐ. ሠዓሊ ወርቁ ማሞ

መ. ሠዓሊ ለማ ጉያ

መልመጃ ሁለት

የተለያዩ ሠዓሊዎችንና የሥዕል ስራዎች ተመልክታችሁ

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ተግባራዊ አድርጉ።

1. የሥዕል ስራዎች በማየት ያደንቁትን ሥዕል ይስላሉ።

2. የምታደንቁትን ሠዓሊ ፎቶግራፍ ሳሉ።

3. ሥዕሎቹን በምን ምን እንዳደነቃችሁ ለመምህራችሁ ግለፁ።

ማጠቃለያ

ከያሊያንን ማወቃችሁ ሁለት ትርጉም ይኖረዋል።

አንደኛው ታላላቅ ከያሊያንን የማድነቅ ባህልን ከወዲሁ እያዳበራችሁ ትመጣለቱ። ሌላው ተማሪዎች የራሳችሁን ዝንባሌ እንዴት አድርጋችሁ ማሳደግ እደምትችሉ መንገድ እድታገኙ ይረዳችኋል። በሃገራችን በትወና ጨዋታቸው የሚታወቁት በዚህ ክፍለትም ህርት ውስጥ የተጠቀሱት ብቻ አይደሉም። በዚህ አስደሳች ሙያ ውስጥ በጣም ብዙ ሰዎች አሉ፤ ስለዚህ ሌሎች የምታውቋቸውን እያስታወሳችሁ እናንተም እንደነሱ ጎበዝ የትወና ተጫዋች መሆን የምትችሉበትን ሁኔታ ከወዲሁ ማዘጋጀት ይኖርባችኋል።

በሙዚቃና በተውኔት ብቻ ሳይሆን በሀገራችን ኢትዮጵያ ብዙ የእይታ ጥበብ ባለሙያዎች አሉ። በዚህ ትምህርት ክፍል ውስጥ የተጠቀሱት በጣም ጥቂቶቹ ሲሆኑ፤ ስለ ኢትዮጵያ ጥበብ የተፃፉ ጽሑፎችን በማንበብና በመመልከት ከዚህ በበለጠና በተሻለ ስለሀገራችን ሠዓሊያንና ቀራጺያንን ማወቅና ማድነቅ ተገቢ ነው።

የማጠቃለያ መልመጃዎች (ምዘና)

ትክክለኛውን መልስ በመስጥት ባዶ ቦታዎችን ሙሉ

1. የሙዚቃ ከያኒያን በአንድ የኢነፕብ-ብ ስራ ውስጥ የ_____ ስራ የሚያቀርቡ ባለሞያዎች ናቸው።
- 2 . ያሬድ በ_____ በአክሱም አውራጃ ተወለደ።
3. ያሬድ አባቱ _____ እና እናቱ _____ ይባሉ ነበር።
4. እጅጋየው ልዩ ተስጥፆ ያላት _____ የመድረስ ችሎታዋ የምትደነቅ ባለሞያ ናት።
5. ያሬድ ከባፋቸው መፀሀፎች መሀል አንዱ _____ ነው።

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባጭሩ መልሱ

1. አርቲስት ተስፋዬ ሳህሉ (አባባ ተስፋዬ) የልጆች አባት የተባሉት ለምንድነው?
2. የጥሩምቤ ትክክለኛ ስሟ ማነው?
3. እናኑ ታከለ ተወዳጅ ያደረጋት ምንድን ነው?

ለሚከተሉት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ ምረጡ።

2. ሠዓሊያን _____ ይስላሉ።

ሀ. ጽሁፍ

ለ. ሥዕል

ሐ. ግጥም

3. ታደሰ በላይነህ የ_____ ባለሙያ ናቸው።

ሀ. የሙዚቃ

ለ. የቲያትር

ሐ. የቅርፃ-ቅርፅ

መ. መልሱ አልተሰጠም

ምዕራፍ

5

ጥመርታ ዝምድናና ትግበራ

መግቢያ

የክወናና የእይታ ጥበባት ለልጆች የሚቀርቡ የእውነት፣ እና የፍቅር ስሜት መግለጫ መንገዶች መሆናቸውን ማወቅ አለባችሁ። ለእናንተ ለተማሪዎች የትምህርት አቀባበል ስርዓት፣ ለአእምሮአችሁ እድገት በጣም ጠቃሚ ነው። በእያንዳንዱ የትምህርት ክፍል ጊዜ ለተማሪዎች ጥበባዊ በሆነ መንገድ ትምህርት መስጠት አስፈላጊ ነው። የተማሪዎችን የመቀበል ሂደት ውጤታማ ያደርጋል። ጥበብ በማንኛውም መስክ አበሮ የሚኖር መሆኑን ማሳያ ነው።

ከዚህ ምዕራፍ መጠናቀቅ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- የክወናና እና ዕይታ ጥበብ ዘርፍ ከሌላው ትምህርት ጋር ያለውን ዝምድና ትለያላችሁ
- የክወናና እና የዕይታ ጥበብ ከሌላው ትምህርት ጋር ያለውን ጥቅም ትለያላችሁ
- በክወናና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን ትስስር ትረዳላችሁ

5.1 የሙዚቃ ተግባራት

ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ሙዚቃ ምን አይነት ተግባሮችን እደሚሰጥ ታውቃላችሁ፡
- ሙዚቃ ከውዝዋዜ ጋር ያለውን ተግባራት ታውቃላችሁ፡
- ሙዚቃ አምሮን የተሻለ ያደርጋል፡፡ ሰዎች ሙዚቃ በሚሰሙበት ጊዜ አእምሮዎቻቸውን ማረጋገጥ እና የተሻለ እዲሰራ ያደርጋል፡፡

መዝሙር አንድ :-ኸው ኸው

ወዲያ ወዲያ ኸው ኸው

ወዲያ ወዲያ ኸው ኸው

ያስደስታል መጫወት

በህብረት ሆኖ በአድነት
 ወዲያ ወዲያ ሻው ሻው
 ወዲያ ወዲያ ሻው ሻው
 እስኪበቃን መጫወት ነው
 ሻዋ ሻዌ ሻው ሻው

ግጥም ዜማ:- ውቤ ካሴ

የመዝሙሩ አላማ

በህብረት ሆናችሁ መጫወት እና ጫዋታ ለህፃናት
 እደሚያስደስትዎሚያሳይ ነው።

- መዘቃ ለአካቶ ትምህርትይጠቅማል።አካል

ጉዳተኞችመዘቃዎችን በሚጫወቱበት ጊዜወይም

በሚሰሙበት ጊዜከሌሎች ጋር ያላቸው መግባባት እና

ተሳትፎዎቻቸውንይጨምራል።

- መዘቃ የተለያዩህክምናዎችን ይሰጣል።

የተለያዩህመጣጠንን ህመማቸውንበመዘቃ ማከም ይቻላል።

የተያዩፊዚዮ ቴራፒዎች በመዘቃውስጥ በመስጠት የአካል

እና የአይምሮ ህክምናዎች ማድረግይቻላል።

መዝሙር ሁለት:- አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

የአፈሪካ አድነት አምባ

አሀጉር አቀፍ ታሪክ የሚከወንብሽ

ሀገር አቀፍ ስራ የሚሰራብሽ

ዋና ከተማችን አዲስ አበባ ነሽ

አዲስ አበባ ነሽ

በጣም ደስ ይለናል ስንዘምርልሽ

አዲስ አበባችን የኛ ነሽ የኛ ነሽ

ግጥም :- መምህር ፈታሁን

ቅንብር:- በስራት ታመነ

- ልዩ ልዩ የድምፅ ቅንብሮች የሙዚቃ ውጤቶች ናቸው።

ህፃናቶችም ሙዚቃን በሚሰሙበት ጊዜ አፋቸውን ቶሎ

ለመፍታት እና ካሉበት ማህበረሰብ ጋር የተለያዩ ተሳትፎ እና

መግባባትን ቶሎ ይፈጥራሉ።

- መዚቃ የቋንቋ ክህሎትን ይጭምራል። ህፃናቶች መዚቃን በሚሰሙበት እና የሰሙትንም በሚዘምሩበት ጊዜ የድምፅ አውታራቸውን ይጨምርላቸዋል።

- መዚቃ በምንሰማበት ፣ ጊዜ የተለያዩ እንቅስቃሴዎች እዲፈጠሩ በማድረግ መዚቃ ትልቁን ድረሻ ይወስዳል።

መልመጃ አንድ

ትክክል የሆነውን እውነት ስህተት የሆነው ሀሰት በማለት መልሱ።

- 1 . መዚቃ አእምሮን የታሻለ ያደርጋል።
- 2 . የሻፍ ሻፍን ግጥም እና ዜማ የውቤ ካላውን አይደለም።
- 3 . መዚቃ ለአካቶ ትምህርት ይጠቅማል።
- 4 . የተለያዩ ህመማንን ህመማቸውን በመዚቃ ማከም ይቻላል።

5.1.1 መዚቃ ሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው አስተዋፅኦ ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- መዚቃ ከሂሳብ ትምህርት ጋር ወይም ከቁጥር ጋር

ያለውን ዝምድና ታውቃላቸኝሁ።

መዚቃ ከቁጥር ጋር የሚያቆራኝ ትምህርት ነው።

ይህ የቁጥር ትምህርትም የሚገኘው በሒሳብ ትምህርት ውስጥ ነው።

ኖታዎች ብዙን ጊዜ ሲቆጠሩ እንደ ኖታዎች የተለያዩ የቁጥር መጠን አላቸው። በቁጥር ኖታዎችንም እየቆጠርን ስንት እንደሆኑ ማወቅ ይቻላል።

ሁለቱ ኖታዎች ሁለት ሁለት ምት

አላቸው ሁለቱ አንድ ላይ አራት ምት የጊዜ ቆይታ ይሰጣሉ።

መልመጃ ሁለት

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዶ ቦታዎቹን ሙሉ

1 መዚቃ _____ የሚያቆራኝ ትምህርት ነው።

2 የመዚቃ ቁጥር ትምህርት ውስጥ ወደሚገኘው _____

ውስጥ ነው።

5.1.2 ውዝዋዜ ለሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው

አስተዋፅኦ

ከዚህ ርዕስ መጠናቀቅ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ውዝዋዜ ያለውን ጥቅም ትረዳላችሁ
- ውዝዋዜ ለሌሎች ትምህርቶች ያለውን አስተዋፅኦ ትረዳላችሁ

➤ ውዝዋዜ የሰውነት እና የአእምሮ ስራ ነው። ሰዎች እንቅስቃሴ በሚያደርጉበት ጊዜ ከአካላዊ ቅልጥፍና ባሻገር አእምሮአቸው ነገሮችን የማስተዋል ብቃት ይኖረዋል።

ዘውትር የሚንቀሳቀስ ተማሪ ሰውነቱና አእምሮው የተፍታታ ስለሚሆን ትምህርቱን በአግባቡ ለመከታተል ዝግጁ ይሆናል

5.1.3 ቲያትር ለሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው አስተዋፅኦ

ከዚህ ርዕስ መጠናቀቅ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ቲያትር ለሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለውን አስተዋፅኦ ታውቃላችሁ
- ንቃተ ህሊናችሁ ይዳብራል
- የመማር ፍላጎታችሁ ከፍ ይላል

የቲያትር ጥበብ በሁሉም የሰው ልጆች እንቅስቃሴ ውስጥ ይገባል። አኗኗርን፣ ስራን፣ ትምህርትን ወዘተ ይመረምራል። ሁሉንም የሰው ልጆች ጉዳዮች ያነሳል። ለዚህ ነው ቲያትር ለሌሎች የትምህርት አይነቶች አስተዋፅኦ ያለው።

• የቲያትር ትምህርት

1. የቲያትር ትምህርት ምንድነው?

2. የቲያትር ትምህርት ለምን ይጠቅማል?

የእነዚህን ጥያቄ መልሶች ለመመህራችሁ አስረዱ

ተውኔት

✓ ተውኔት እንደሌሎች ጥበባት ሁሉ ያዝናናል ያስተምራል፤

ይመከራል።

✓ ተውኔት ውስጥ የተለያዩ የትምህርት አይነቶች በተለያየ

መንገድ ይካተታሉ።

ምሳሌ

ይህንን ተውኔት በየተራ ከሰራችሁ በኋላ የሚሰጣችሁን

ትምህርት አጠኑት

❖ አቡሽ ጌም እየተጫወተ ነው። እህቱ ትመጣለች

ተውኔት 1

እህት፡- አቡሽ ምን እያደረክ ነው

አቡሽ፡- እየተጫወተኩ

እህት፡- ፈተና ደርሷል እኮ አታጠናም እንዴ

አቡሽ፡- በደንብ አጠናሁ እኮ

እህት፡- እሰቲ ልጠይቅህ

አቡሽ፡- ጠይቂኛ

እህት:- እሺ በ B የሚጀምር ቃል ምንድነው

አቡሽ:- በ B የሚጀምር ቃል B እ እ እ እ B እ እ እ እ
DOG

እህት:- ቂ ቂ ቂ ቂ BOOK ነው ወይም BAG

አቡሽ:- ወይኔ ተሸወድኩ

እህት:- እሺ በ F የሚጀምርሽ ቃል ምንድነው

አቡሽ:- F F F እ እ እ እ ቆይ አትንገሪኝ አዎ ፈረሰ

እህት:- ቂ ቂ ቂ FOOD ነው ወይም FATHER

አቡሽ:- በቃ እንደውም አልማርም

ተፈጸመ

ከ በሀይሉ ዘለቀ 2013

ተውኔቱ በአንድ በኩል ያዝናናል በሌላ በኩል ደግሞ የ
እንግሊዝኛ ቋንቋን ያስተምራል።

መልመጃ 1

ተውኔት 2

ከስር ያለውን ተውኔት ከሰራችሁ በኋላ ምን

እንደተማራችሁበት ለመምህራችሁ አስረዱ

ቤቲ:- መፅሐፍ ታነባለች ሚኪ ደሞ በፍርሃት እየሮጠ ይገባል

ቤቲ:- ወይኔ ጉዴ ምን ሆነህ ነው

ሚኪ:- ጉዳችን ፈላ ሰፈራችን ውስጥ አንበሳ መጣ

ቤቲ:- ወይኔ እናቴ ድረሽ የት አየኸው

ሚኪ:- እዚ እኛ በር ጋ ቁጭ ብሎ

ቤቲ:- እ እ እ ምን እናድርግ ጉዳችን ነው ዛሬ

ሚኪ:- እኔንጃ ወይኔ አባይ ድረስልን

አባት:- ምን ሆናችሁ

ቤቲ:- አንበሳ ሰፈራችን መጣ

አባት:- የት አየኸው

ቤቲ:- እሱ ነው ያየው እኔ አይደለሁም

አባት:- አትፍሩ አንበሳ የዱር እንስሳ ነው አዚ አይመጣም

ሚኪ:- እቺ ፈሪ

ቤቲ:- አንተ ነህ ፈሪ

ሚኪ:- አረ አንቺ ነሽ ፈሪ

አባት:- ሁለታችሁም አትፍሩ አሁን ወደ ጥናት

ተፈጸመ

ከበሀይሉ ዘለቀ 2013

ከድራማው የተረዳችሁትን ለመመህራችሁ አስረዱ

5.1.4 ዕይታ ጥበብ ለሌሎች ትምህርት ዓይነቶች ያለውን አስተዋጽኦ መግለፅ

መግቢያ

በዚህ ክፍል ትምህርት ክፍል ተማሪዎች የዕይታ ጥበብ መማራቸው በአካዳሚያዊ ስኬት ላይ የሚያሳድረው አዎንታዊ ተፅእኖ በራሱ ዋጋ ቢኖረውም ፣ መላውን የሰው ልጅ የመማር ስልትን የበለጠ ስኬታማ በማድረግ ተማሪዎችን ከመፍጠር ባሻገር የተሽለ የትምህርት አቀባበል እንዲኖራቸው ያደርጋል ።

ከዚህ ርዕስ መጠናቀቅ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት የክወናና ዕይታ ጥበብን መማራቸው ለሌሎች ትምህርት ዓይነቶች ያለውን አስተዋጽኦ ትገልጻላችሁ

በስርአተ ትምህርት ውስጥ የስነ ጥበብ ትምህርት እጅግ አስፈላጊ ነው። ሥነ ጥበብ በአካዳሚያዊ ስኬት ላይ የሚያሳድረው አዎንታዊ ተፅእኖ በራሱ ዋጋ ቢኖረውም ፣ መላውን የሰው ልጅ የመማር ስልትን የበለጠ ስኬታማ በማድረግ ተማሪዎችን ከመፍጠር ባሻገር የተሽለ የትምህርት አቀባበል እንዲኖራቸው ያደርጋል ።

የስነ ጥበብ ትምህርትን በመማር የመጀመሪያ ደረጃዎች ውስጥ ተማሪዎች አስደሳች (ውስጣዊ ተነሳሽነት) እንዲኖራቸው ከፍተኛ አስተዋፅኦ ይፈጥርላቸዋል። ይህ ዓይነቱ ተሳትፎ ተማሪዎችን በትምህርታቸው እንዲያድጉ እና እንዲሻሻሉ ይረዳቸዋል።

አሜሪካውያን ለሥነ -ጥበብ ትምህርት ባቀረቡት ጥናት መሰረት ስነ ጥበብን በቀን ለሶስት ሰዓት በሳምንት ለሶስት ቀን ለአንድ ዓመት የተማሩ ልጆች በሳይንስ፣ በሒሳብ፣ በድርሰትና በግጥም ስነ ጥበብን ካልተማሩ ልጆች የተሻለ ውጤት ማስመዝገባቸውን አረጋግጠዋል።

እንደ አውሮፓውያን የዘመን አቆጣጠር በ2010 በሚዙሪ የሕዝብ ትምህርት ቤቶች ላይ በተደረገ ጥናት ስነ ጥበብን የተማሩ ልጆች በከፍተኛ መጠን የዲሲፕሊን ጥሰቶችን ቀንሰው በሰዓታቸው የሚገኙ ሆነው ተገኝተዋል።

ስነ ጥበብ፣ ለተማሪዎች ግልጽ የሆኑ ግቦችን እና መርሆዎችን በማስቀመጥ እና ከዚያ በተከናወነው ሥራ እና በውጤቶቹ መካከል ያለውን ትስስር በመሳል፣ ተማሪዎች ተነሳሽነታቸውን መለወጥ መጀመር ይችላሉ። ይህም በጣም ጤናማ እና ዘላቂ የመማር ሂደትን ለመፍጠር ያግዛል።

የስነ-ጥበብ ትምህርትን መማራቸው ሌሎች የትምህርት
አይነቶችን ያሟያደርገው አስተዋፅኦ፡-

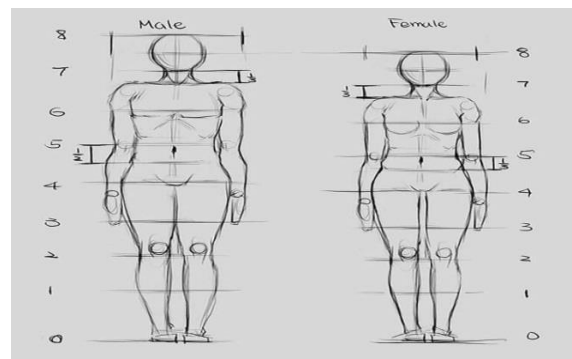
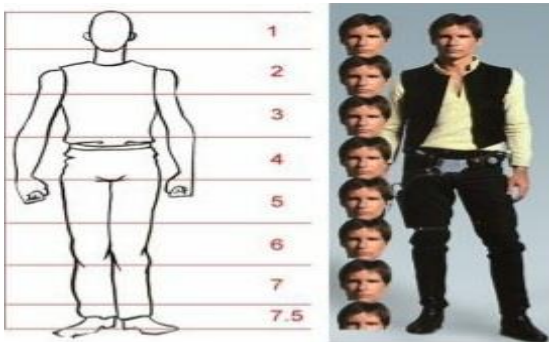
- ለችግሮች መፍትሔ ይሰጣል። ለምሳሌ በመማር
ማስተማር ሒደት ውስጥ ለመግለጽ ወይም ለማስረዳት
አስቸጋሪ የሆኑ ጽንሰ -ሀሳቦችን ስዕል የበለጠ ለማስረዳትና
ለመረዳት ቀላል ያደርጋቸዋል።
- የተማሪዎችን የአእምሮና የአካል ወይም የእጅን በጥምረት
ተቀናጅተው የመስራት ችሎታን እንዲያዳብሩ ይረዳል፤
- የማስተዋል ወይም የማስታወስ አቅማቸው እንዲጨምሩና
እንዲያዳብሩ ያግዛቸዋል፤ ለታሪካቸውና ለባህላቸው ያላቸውን
አመለካከትና ግንዛብ ይጨምርላቸዋል፤
 - የመመራመርና ፍላጎታቸውን ለማዳበር ያግዛቸዋል፤
 - ራሳቸውን በፈጠራ እንዲያሳደጉ ይረዳቸዋል።

ተማሪዎችን በሥነ-ጥበብ ትምህርት ውስጥ ማሳተፍ ብዙ ርዕሰ
ጉዳዮችን እንዲዳስሱ ያደርጋቸዋል።

ለምሳሌ በስነ-ጥበብ ትምህርት ውስጥ፡-

- የሰው ወይም የእንስሳትን ምስል ሲስሉ -እግረመንገዳቸውን
የሰውነት ክፍሎቻቸውን፣ የስሜት ህዋሶቻቸውን፤

- በመልክዓ ምድር ስዕል - ስለ መሬት (የመልክዓ ምድር) አቀማመጥ ማድነቅ፣ የተክሎችን ተፈጥሮን፣ጥቅም ማወቅ መለየት ወዘተ...ያስችላቸዋል።
- የሰውነት ክፍሎች መጠን አንዱን ከአንዱ ለማወቅ በሂሳብ ስሌት ይከፋፋሉ። ለምሳሌ፡-

መልመጃ አንድ

የሚከተሉትን ጥያቄዎች እውነት ወይም ሐሰት በማለት መልሱ።

1. የስነ ጥበብ ትምህርት እጅግ አስፈላጊ ነው።
2. ስነ-ጥበብ ተማሪዎች ራሳቸውን በፈጠራ እንዲያሳድጉ ያግዛቸዋል።
3. ስዕል ሀሳቦችን የበለጠ ለማስረዳትና ለመረዳት ያቀላል።

5.2 በክወና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን

ዝምድና መለየት

ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- በክወና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን ዝምድና ትለያላችሁ
- በክወና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን ልዩነት ትረዳላችሁ

• የክወና እና የዕይታ ጥበባት

የክወና እና የዕይታ ጥበባት ማለት በድርጊት ወይም በክዋኔ የሚቀርብ የጥበብ ስራ እና በምስል የሚቀርብ ጥበብ ማለት ነው።

ልዩነታቸው፡-

- በድርጊት ወይም በክዋኔ የሚቀርቡ የጥበብ ስራዎች የሚባሉት መዘቃቃ፣ ውዝዋዜ፣ ቲያትር፣ ፊልም ሲሆኑ
- በዕይታ የሚቀርቡ የጥበብ ስራዎች ደግሞ ፎቶገራፍ፣ ሥዕል፣ ቅርጻቅርጾች ናቸው።

ዝምድናቸው፡-

የጥበባት ስራ መሆናቸው፣ በፈጠራና በክህሎት የሚሰሩ መሆናቸው፣ ከሰዎች የዕለት ዕለት አኗኗር የሚቀዱ መሆናቸው አንድ ያደርጋቸዋል።

ማጠቃለያ

የክወናና እና ዕይታ ጥበብ ስለ ብዙ ነገሮች ስለሚያስረዳ
 ከሂወታችን ጋር የተያያዘ ነው ሊባል ይችላል። ስለዚህ
 ተማሪዎችም መዘቃቃ በሚሰሙበትም ይሁን በሚጫወቱበትጊዜ
 አካላዊና ስነልቦናዊ ሂወታቸው የተረጋጋ ይሆናል። መዘቃቃክቁጥር
 ጋር ያለውን ቁርኝት ተማሪዎች ማወቃቸው የቁጥር ድምር
 ቁጥሮችን የመደመር ክህሎታችሁ ይጨምራል። እንዲሁም ደግሞ
 ተውኔት ስለ ብዙ ነገሮች ስለሚያስረዳ ከሂወታችን ጋር የተያያዘ
 ነው ሊባል ይችላል። ስለዚህ እናንተም ተውኔት በምታዩበት ወይም
 በምትሰሩበት ጊዜበውስጡ የያዘውን ሃሳብ እና ትምህርት በደንብ
 ማስተዋል አለባችሁ። የስነ-ጥበብ ትምህርትም ሌሎች የትምህርት
 አይነቶችን በቀላሉ እንዲረዱ ያግዛቸዋል የአሰተሳሰብ
 አድማሳቸውንም ያስፋል።

ዋቢ መጽሀፎች

1. ግሩም ኤርሚያስ ወጋየሁ፤ መሰረታዊ የትውና መማሪያ (ትርጉም)፤ የመጀመሪያ ህትመት፤ 2001
2. ዐረፈ ዐይኔ ሐጎስ፡- አለቃ ገ/ሃና እና አስቂኝ ቀልዶቻቸው
3. ከበደ ሚካኤል፡- ታሪክና ምሳሌ 2ኛ መፅሐፍ፤ ሜጋ አሳታሚ፤ 1999
4. ፋንታሁን እንግዳ፡፡ ሰነድ ጽሁፋዊ መዳዩ ቃላት ከነ ማብራሪያቸው፡
፡ አርቲስቲክ ማተሚያ፡ 2003፤ አዲስ አበባ፡፡
5. ልዩ ልዩ ጨዋታዎች፡፡ በስርአተ ትምህረት ሱፐርቪዥን መምሪያ፤
ት/ሚኒስቴር 1968፡፡
6. የ 8ኛ ክፍል የስነጥበብ መማሪያ፡፡ ሚያዚያ 2009
7. ቀሊስ ከፍያለው መራሐ፡፡ የቤተክርስቲያን አስተዋጽኦ ለኢትዮጵያ
ስልጣኔ፤ የካቲት 1986
8. የሰንደቅ ዓላማ ትርጉም፡፡ የሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር፤ ጥቅምት 2008
9. ተስፋዬ ለማ፡፡ የኢትዮጵያ የመዝናኛ ታሪክ፤ 2005
10. <https://www.bbc.com> > amharic November 28, 2017

የክመናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮ